
[2025-66-RE](#)

Causa 2025-66-RE

(Loan Fité c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 419-2025. Recurs d'empara

Aute del 16 d'octubre del 2025

BOPA núm. 127, del 29 d'octubre del 2025

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 18 de setembre del 2025, per la representació processal del Sr. Josep M. Loan Fité, mitjançant el qual interposa un recurs de súplica contra l'aute del Tribunal Constitucional del 9 de setembre del 2025 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2025-66-RE;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment els articles 38 i 89.2;

Vist l'aute esmentat del Tribunal Constitucional del 9 de setembre del 2025;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Antecedents processals

1.1. El 19 de març del 2025, el Tribunal de Corts va condemnar el Sr. Josep M. Loan Fité com a autor responsable del delictes major d'estafa qualificada per un import superior a 6.000,00 €, concorrent la circumstància modificativa de la responsabilitat penal amb l'agreujant de reincidència, a la pena de 3 anys de presó condicional qualificada a l'abonament de la responsabilitat civil en un termini màxim de 4 anys (amb un termini de suspensió de la condemna de 4 anys), i el va condemnar també al pagament de les despeses processals, així com al pagament de la responsabilitat civil derivada del delictes en l'import total de 121.192,16 € als perjudicats.

1.2. La representació processal del Sr. Josep M. Loan Fité va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 30 de juny del 2025, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute que decidia desestimar aquest recurs i que confirmava la resolució de la primera instància.

1.3. El 17 de juliol del 2025, la representació processal del Sr. Josep M. Loan Fité va interposar un recurs d'empara contra aquesta sentència dictada per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la presumpció d'innocència, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

1.4. El 9 de setembre del 2025, el Tribunal Constitucional va dictar un aute mitjançant el qual inadmetia a tràmit aquest recurs per la manca manifesta de contingut constitucional.

2. Arguments del recurrent

- De manera prèvia, el recurrent al·lega que el Tribunal Constitucional té coneixement de la seva innocència, ja que tot i haver estat condemnat per estafa pel fet d'haver venut una unitat immobiliària de la qual s'afirmava que era invendible, perquè no tenia un accés a un vial públic, ja que no disposava de servitud de pas, això no és cert, atès que va adjuntar la sentència del 29 d'abril del 2008, que fa referència a una transacció judicial del 28 de novembre del 2001, mitjançant la qual la servitud de pas a través de la parcel·la veïna havia quedat constituïda.
- Aquesta qüestió té, doncs, força de cosa jutjada.
- Informa que paral·lelament es procedirà a demanar el seu indult als coprínceps, per tal que esmenin aquesta condemna, atès que és innocent.
- Afegeix que si bé és cert que la *communis opinio* dels advocats considera el recurs de súplica com a un recurs pràcticament inoperant, cal recordar que aquest ha estat admès en poques ocasions, i va ser creat per corregir eventuais errors de criteri del Tribunal en les decisions d'inadmissió a tràmit del recurs d'empara o per tal que el recurrent pogués exposar amb matisos diferents el seu cas.
- El recurrent demana que el Tribunal analitzi novament la qüestió breument al·legada en el recurs d'empara sobre la vulneració del dret a obtenir una resolució conforme a dret, atenent al fet que quan s'analitza la pretesa estafa, cal destacar, en el moment en què les parts arriben a un acord en l'objecte i en el preu de la compravenda (desembre del 2014), Construccions Loan, SA disposava d'una servitud de pas constituïda mitjançant transacció judicial. Per tant, quan la Sala Penal declara que no existia la servitud de pas no només s'equivoca, sinó que vulnera la cosa jutjada.
- Considera que si bé els adquirents no van ser part en el judici resolt mitjançant la transacció judicial esmentada, aquella decisió els afecta, perquè el dret real de servitud tenia efectes *erga omnes* i negar aquests efectes *erga omnes* significa negar que allò que es va crear en la transacció va ser un dret real de servitud de pas, és a dir, la mateixa existència material d'un dret de pas.
- Considera que l'aute objecte de recurs de súplica contradiu tant l'aute del 15 de maig del 2017, FD

3.2 (causa 2017-6-RE) del Tribunal Constitucional mateix que reconeix que "*L'autoritat de la cosa jutjada s'imposa erga omnes*", com la jurisprudència de la Sala Civil respecte de la cosa jutjada (sentències 128-2021 i 170-2021).

- Addueix que de fet, amb el raonament del Tribunal Constitucional exposat en l'acte d'inadmissió a tràmit, qualsevol hipoteca (dret real) creada mitjançant transacció judicial podria ser ignorada pel comprador de la finca, posant, d'altra banda, en qüestió el mateix concepte de dret real i recorda aquí que de conformitat amb el Codi 8, 26, 10, els béns hipotecats poden ser venuts sense consentiment del creditor hipotecari, mantenint-se, això sí, el dret real d'hipoteca sobre els béns.

- Sigui com sigui, manifesta que existeixen en aquest moment dues resolucions judicials incompatibles, la primera, la transacció judicial del 28 de novembre del 2001, i, la segona, la sentència de la Sala Penal del 30 de juny del 2025, i aquesta incompatibilitat ha de ser corregida, sobretot perquè la primera demostra que ell no va cometre el delictes d'estafa pel qual ha estat condemnat a 3 anys de presó.

- Altrament, retreu al Tribunal Constitucional no haver analitzat la seva pròpia doctrina sobre la presumpció d'innocència i, en aquest cas, és evident que existia una munió de fets que pugnaven fortament contra la seva culpabilitat.

- Així, va vendre una unitat immobiliària que disposava d'una servitud de pas a favor seu, amb signes físics evidents de la seva existència (vial asfaltat i porta d'accés), que els compradors van utilitzar durant més de 5 anys, des de finals del 2014 fins al 2020, en què un procediment administratiu que obligava a tancar la porta no es va executar i la porta segueix existint a dia d'avui, igual que el vial, a més de la presumpció legal que la servitud existia (Ordinació 59). Estima que tots aquests fets només són i eren compatibles amb l'existència d'una servitud de pas, servitud que efectivament existeix.

- Per tant, cal considerar que la sentència de la Sala Penal vulnera la seva presumpció d'innocència, ja que existien suficients fets coneguts pel Tribunal com perquè existissin dubtes raonables sobre la seva culpabilitat.

- Afegeix que les seves circumstàncies, amb la societat en fallida des de l'any 2017 i una fallida personal no eren les millors per acreditar l'existència de la servitud, que recordem-ho va ser constituïda judicialment fa 25 anys (i no davant de notari, fet que hagués facilitat la seva localització), i que a dia d'avui només ha pogut localitzar un testimoni judicial de la seva existència: la sentència del 2 d'abril del 2008.

- Aquests fets, és a dir, la seva situació personal i documental de la societat Construccions Loan, SA (en fallida), també haguessin hagut de ser valorats per la Sala Penal per entendre per què no s'havia acreditat l'existència de la servitud de pas amb anterioritat.

- Afegeix que l'existència de dubtes raonables es descarta pel Tribunal en el FD 3.2 degut a que considera que no s'ha produït cap compravenda, quan en realitat civilment, com s'exposa en el punt quart d'aquest recurs, la compravenda ha existit.

- Recorda que a Andorra les compravendes en document privat tenen els mateixos efectes que en escriptura pública. En aquest cas, la possessió de la finca es va transmetre als compradors que en van pagar el preu i la voluntat de les parts era realitzar una compravenda. Per tant, la compravenda es va produir al desembre del 2014 perquè reunia els requisits del Codi 2.3, 20: *"el domini de les coses es transmet per la traditio i la usucapio i no només pels pactes"*.

- Altra cosa és que la compravenda no es pogués elevar a escriptura pública, degut a la manca d'acreditació de l'existència d'una servitud de pas, sent aquest fet imputable a Construccions Loan, SA. Però aquest és un incompliment civil que pot obligar a indemnitzar per danys i perjudicis, però mai constituir un delict.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que admeti aquest recurs de súplica i que reformi l'aute impugnat en el sentit d'admetre a tràmit el seu recurs d'empara.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Els raonaments de l'escrit interposant el recurs de súplica que ara es resol no desvirtuen els fonaments jurídics de la resolució recorreguda, ni aporten cap fet ni cap element de dret que sigui substancialment nou, llevat d'un, al qual ens referirem més endavant. Es mouen en el camp propi de la jurisdicció ordinària i no en els de la justícia constitucional. Això succeïa ja en l'escrit formulant la demanda d'empara, com vam exposar en el fonament jurídic 3.2 de l'aute ara impugnat i persisteix en el recurs de súplica. Aquests arguments ja haurien d'haver estat desplegats en l'àmbit de la jurisdicció ordinària i no poden ser atesos, per haver preclos, en aquesta instància jurisdiccional. Recordem també que la presumpció d'innocència, com es proclamava en el fonament jurídic 3.4 de

l'auta recorregut, no desenvolupa efectes perpetus; s'ha de mantenir i es manté mentre que els tribunals competents -dos en tot cas- la deixen sense efecte, en estimar la responsabilitat penal de la persona encausada per haver comés un delicte. En aquesta línia, reiterem que, com ja dèiem en el fonament jurídic citat, la selecció, la intel·lecció, la interpretació, el discerniment i l'aplicació de la norma corresponent són de la competència de la jurisdicció ordinària, excepte en el cas d'una vulneració clara i manifesta del dret a la jurisdicció. I tornem a proclamar que el Tribunal Constitucional no constitueix una tercera instància, ni un tribunal de cassació ni un tribunal suprem. Aquesta indiscutible realitat és aquella que explica que el seu menysteniment determini que la major part dels recursos de súplica siguin desestimats perquè insisteixen a traslladar al Tribunal Constitucional un debat que és propi, exclusiu i s'esgota en l'àmbit competencial de la jurisdicció ordinària.

3.2. També dèiem, en l'auta objecte del recurs de súplica, que en nombroses ocasions, hi ha una frontera fina entre l'incompliment contractual i el delicte d'estafa. I si un concret negoci jurídic es troba en un o en l'altre costat d'aquest límit i tota l'altra problemàtica que d'ell es desprèn (com si s'ha produït o no la transmissió de la propietat aplicant la teoria del títol i del mode, les conseqüències de la manca d'atorgament de l'escriptura pública, l'existència o no d'un dret o servitud de pas, els efectes *inter partes* o *erga omnes* dels contractes i els drets reals, etc.), s'ha de debatre fonamentalment en el judici oral que constitueix la fase de plenari de tot el procés penal i es decideix en la sentència, que a la seva vegada és susceptible de recurs d'apel·lació, com ha succeït en aquest cas. El Tribunal Constitucional, en contra d'allò que s'affirma en el recurs de súplica, no efectua cap judici de valor sobre si el recurrent és innocent o culpable. Es limita a examinar i a decidir si s'ha produït una infracció del dret fonamental a la jurisdicció. En l'auta recorregut, aplicant l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, va decidir que la infracció denunciada en la demanda d'empara presentava una falta manifesta de contingut constitucional i, per aquest motiu, el recurs va ser inadmissibles a tràmit. No es tracta, com al·lega el recurrent, que el recurs de súplica sigui inoperant -aquesta decisió correspon en darrer terme al poder legislatiu- sinó que només pot ser admissibles a tràmit, i en el seu cas ser estimat, quan la infracció denunciada tingui un manifest contingut constitucional.

3.3. El recurrent posa especial èmfasi en argumentar que l'auta recorregut no valora degudament un fet de suma importància com és l'existència de *cosa jutjada* en relació amb el fet de l'existència d'una suposada servitud de pas de la qual gaudia la finca objecte de les actuacions. D'alguna manera presenta aquesta al·legació amb el caràcter de "*novetat*" als efectes de ser considerada en aquest recurs de súplica. El seu argument, però, tampoc pot ser atès. Els fets i els elements de dret nous que justifiquen el recurs de súplica han de referir-se a la "*matèria constitucional*" continguda en la demanda d'empara. I si, com afirma el recurrent, el 28 de novembre del 2001, es va perfeccionar un contracte de transacció, entre el recurrent i una tercera persona, aquest fet havia d'haver-se al·legat i provat davant la jurisdicció ordinària. En una altra part del seu escrit i de forma enginyosa, el recurs efectua una argumentació, segons la qual la transacció té l'autoritat de la cosa jutjada i per aquest motiu ha de ser valorada en seu jurisdiccional. I basa aquesta pretensió en la sentència de la Batllia del 29 d'abril del 2008, acompanyada a la demanda d'empara com a document número 1. Tampoc aquest raonament pot ser tingut en compte. En primer terme, perquè, segons sembla, efectivament una transacció judicial va ser perfeccionada l'any 2001, però no hi ha el més petit detall del seu contingut (que la sentència de la Batllia en ocasions qualifica de "*dret de pas*" i només en una, de "*servitud de pas*"). I la transacció judicial, en tots els ordenaments del nostre entorn jurídic i cultural,

només té "*autoritat de cosa jutjada*" entre les parts que l'han perfeccionat i el recurrent mateix reconeix que la transacció va ser convinguda entre Construccions Loan, SA i tres persones concretes. Finalment, cal significar que les referències de la sentència de la Batllia al pas entre les finques, constitueixen *obiter dicta* i no *ratio decidendi* d'un procés que té tot un altre contingut i en el qual les pretensions de l'avui recurrent van ser estimades mínimament. Aquest motiu, per tant, tampoc pot ser estimat.

Per tot això que s'ha exposat.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra

Decideix:

1. Desestimar el recurs de súplica formulat per la representació processal del Sr. Josep M. Loan Fité contra l'aute del Tribunal Constitucional del 9 de setembre del 2025 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2025-66-RE.
2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al Tribunal de Corts, a la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 16 d'octubre del 2025.

Joan Manel Abril Campoy

President

Pere Pastor Vilanova

Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela

Magistrat

Jean-Yves Caullet

Magistrat
